

Porotalouden sopeutuminen ilmastonmuutokseen – miten ilmastonmuutoksen haitalliset vaikutukset voidaan minimoida? CLIMINI

Paliskuntien poronhoitotöissä käytössä olevia pärjäämis- ja sopeutumiskeinoja

Eri paliskunnissa erilaiset säähän ja luonnonoloihin liittyvät riskit ovat merkityksellisiä. Keinoja on siis kehitetty erilaisiin riskeihin varautumiseksi ja erilaisissa vaikeissa oloissa pärjäämiseksi. Keinojen sopivuus ja käyttökelpoisuus riippuvat voimakkaasti esimerkiksi poronhoitajien määrästä ja sivu- ja päätoimisuudesta, muusta maankäytöstä paliskunnan alueella, ja paliskunnan poronhoitotavoista ja -kulttuurista.

Listoihin kannattaa paliskunnissa perehtyä ja pohtia, olisiko toisten hyvistä käytänteistä opittavaa myös omaan toimintaan. Näiden keinojen arviointi, käyttöönotto ja kehittäminen ovat tärkeitä osia paliskuntien omassa ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

KEVÄT

Aikainen kevät ja kasvukauden alku:

- Paimennuksen lopettaminen aikaisemmin
- Kevättokkien erottelu aikaisemmin
- Siirtyminen tarhavasotuksesta vapaaseen vasotukseen
- Tuoreen ravinnon hyödyntäminen; porot aikaisemmin kesälaitumille; lisäruokinnan tai tarhauksen lopettaminen aikaisin

Pitkä kevät, myöhäinen lumen sulaminen ja kasvukauden alku:

- Pitkälle keväeseen jatkuva luonnonlaitumilla olevien porojen paimennus; aitojen korottaminen, jos lunta on paljon
- Paliskunnan vaihtelevan maaston hyödyntäminen; pälvien ja aikaisin sulavien alueiden hyödyntäminen
- Tokkien ohjaaminen metsäalueille tuntureilta; luppolaidunten hyödyntäminen
- Työturvallisuuden panostaminen kelkalla ja mönkijällä liikuttaessa. Kevättulvien ja pehmeän, syvän lumen aikaan liikkumisen välttäminen
- Viestiminen siitä, että vasoma-alueen häiriöttömyys on tärkeää
- Erikoisravinto heikossa kunnossa oleville poroille
- Tarharuokintakauden jatkaminen; tarhavasotus
- Tarhahygienisten ongelmien ratkaiseminen ruokintapaikkojen hygienialla ja sijoittelulla sekä tilankäytöllä
- Tarhavasotuksen hyvät käytänteet: tarhan sijoittelu, koko, osastointi, ruokintakäytännöt, puhtaus, rauhallisuus, puhdas vesi
- Vasojen merkinnän opettelu tarhavasotuksen yhteydessä

ARKTINEN KESKUS
Lapin yliopisto

ILMATIETEEN LAITOS

